

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความต้องการ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษา และหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้แทนชุมชนที่ร่วมอยู่ในคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีช่วงอายุ มากกว่า 53 ปี เป็นผู้แทนชุมชนที่ร่วมอยู่ในคณะกรรมการสถานศึกษาตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป และส่วนใหญ่เป็นขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1-300 คน) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุมากกว่า 53 ปี สถานภาพส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป และส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1-300 คน) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษา และหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความต้องการ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 โดยรวมความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการจากมากไปน้อย คือ ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการติดตามและประเมินผล และบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกนักเรียนและระดมทุน การศึกษาจากแหล่งทุนภายนอกโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดี รongลงมา คือ ต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการนำพานุตรหลานในชุมชนให้ได้รับการพัฒนาความสามารถ ความถนัดตามศักยภาพที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน และต่ำที่สุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการติดต่อและประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อทราบความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหา

1.2 ความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ด้านบริการสนเทศ ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ความต้องการที่จะได้รับความรู้และสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการบริการสารสนเทศ รongลงมา คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวบุคคลหรือจัดหาวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆมาพบปะพูดคุยกับนักเรียน และต่ำที่สุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการนำผลจากการประเมินบริการสนเทศมาพัฒนาและแก้ไขในลำดับต่อไป

1.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ด้านบริการให้คำปรึกษา ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาบุตรหลานในชุมชนให้สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เข้าใจตนเองและปรับตัวอยู่กับสภาพแวดล้อมได้ดี รongลงมา คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมเพื่อพิจารณาการแก้ปัญหานักเรียนร่วมกับสถานศึกษา และต่ำที่สุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมบริการให้คำปรึกษาโดยการสังเกต สอบถามหรือจากการประเมินของนักเรียนที่มาขอรับคำปรึกษา

1.4 ความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ด้านบริการ

ติดตามและประเมินผล ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการสร้างความสามัคคี ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งได้รับการพัฒนาตามสภาพปัญหา ตรงความต้องการของชุมชน รองลงมา คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามผลการประเมินกิจกรรมบริการต่างๆ ในงานแนะแนวร่วมกับสถานศึกษา และต่ำที่สุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในวิเคราะห์สรุปข้อมูลที่ได้จากการประเมินพร้อมทั้งชี้แนะแนวทางในการจัดกิจกรรมบริการต่อไป

1.5 ความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนได้ตรงกับความต้องการของนักเรียน รองลงมา คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการของนักเรียน และต่ำที่สุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลลงในระเบียบสะสมของนักเรียน

2. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน จำนวน 30 รายการ ประกอบด้วย บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล 7 รายการ บริการสนเทศ 6 รายการ บริการให้คำปรึกษา 5 รายการ บริการจัดวางตัวบุคคล 7 รายการ และบริการติดตามและประเมินผล 5 รายการ โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในลำดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จำนวน 7 รายการ ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้แทนชุมชนประชุมสร้างความตระหนักในเรื่องการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนร่วมกับผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครู 2) สถานศึกษาเชิญผู้แทนชุมชนประชุมกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียน ร่วมกับผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครู 3) สถานศึกษาจัดอบรมให้ผู้แทนชุมชนในเรื่องการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลพร้อมทั้งการจัดลำดับการให้ความช่วยเหลือนักเรียน 4) สถานศึกษาจัดทำหนังสือหรือเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้แทนชุมชนมาให้ข้อมูลนักเรียนที่เป็นประโยชน์ในการบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน 5) สถานศึกษาคัดเลือกผู้แทนชุมชนกำกับ-

ติดตามการดำเนินการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียน 6) สถานศึกษามีการรายงานผลการวิเคราะห์ วินิจฉัยข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือนักเรียนให้ชุมชนรับทราบ 7) สถานศึกษาจัดทำเว็บไซต์ให้ชุมชนได้ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษา โดยรายการที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการที่ 2) สถานศึกษาเชิญผู้แทนชุมชนประชุมกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนร่วมกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู

2.2 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการสารสนเทศ จำนวน 6 รายการ ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเข้าประชุมศึกษาหาความรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานบริการสารสนเทศ 2) สถานศึกษาเชิญผู้แทนชุมชนเข้าประชุมกำหนดรายละเอียดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการบริการสารสนเทศ 3) สถานศึกษาร่วมกับผู้แทนชุมชนเข้าประชุมศึกษาหาความรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานบริการสารสนเทศ 4) สถานศึกษาจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานบริการสารสนเทศกับผู้แทนชุมชน 5) สถานศึกษาจัดทำเว็บไซต์ให้ชุมชนได้ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานแนะแนวด้านบริการสารสนเทศของสถานศึกษา และ 6) สถานศึกษาคัดเลือกผู้แทนชุมชนเข้าประชุมกับโรงเรียนอื่นๆ เพื่อแสวงหาความรู้ในส่วนที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ในด้านบริการสารสนเทศ โดยรายการที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการที่ 2) สถานศึกษาเชิญผู้แทนชุมชนเข้าประชุมกำหนดรายละเอียดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการบริการสารสนเทศ

2.3 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการให้คำปรึกษา จำนวน 5 รายการ ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้แทนชุมชนวางแผนในการประชุมสร้างความตระหนักในการช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากรในชุมชนกับผู้แทนผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู 2) สถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้เรื่องช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองเข้าใจตนเองและปรับตัวอยู่กับสภาพแวดล้อมได้ดี 3) สถานศึกษาจัดทำหนังสือ หรือเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา จัดกิจกรรมดำเนินการช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองเข้าใจตนเองและปรับตัวอยู่กับสภาพแวดล้อมได้ดี 4) สถานศึกษาให้ผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามผลนักเรียนที่มารับบริการการให้คำปรึกษาโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วน

ร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 5) สถานศึกษาให้ผู้แทนชุมชนร่วมเสนอแนะข้อบกพร่องในการบริการให้คำปรึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน

โดยรายการที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการที่ 1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้แทนชุมชนวางแผนในการประชุมสร้างความตระหนักในการช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากรในชุมชนกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู

2.4 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล จำนวน 7 รายการ ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเข้าร่วมประชุมสร้างความตระหนักในการคัดเลือกนักเรียนและระดมทุน การศึกษาจากแหล่งทุนภายนอกโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดีกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู 2) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้แทนชุมชนที่มีความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมประชุมกำหนดรายละเอียดในการคัดเลือกนักเรียนและระดมทุน การศึกษาจากแหล่งทุนภายนอกโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดีร่วมกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู 3) สถานศึกษาจัดทอดผ้าป่าสามัคคีในชุมชนเพื่อระดมจากแหล่งทุนภายนอกโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดี 3.4 สถานศึกษาให้ผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามผลนักเรียนที่มารับบริการการให้คำปรึกษาโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 4) สถานศึกษาประสานงานกับผู้แทนชุมชนในการสร้างเครือข่ายโดยการจัดหางานให้นักเรียนทำในยามว่างหรือปิดภาคเรียน 5) สถานศึกษาคัดเลือกผู้แทนชุมชนติดตาม ผลการการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ได้รับบริการแนะแนวตามรูปแบบต่างๆ ไปแล้ว 6) สถานศึกษาร่วมกับผู้แทนชุมชนติดต่อและประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อทราบความก้าวหน้าในการแก้ปัญหา 7) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะข้อบกพร่องการบริการจัดวางตัวบุคคลเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน โดยรายการที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการที่ 2) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้แทนชุมชนที่มีความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมประชุมกำหนดรายละเอียดในการคัดเลือกนักเรียนและระดมทุน การศึกษาจากแหล่งทุนภายนอกโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดีร่วมกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู

2.5 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการติดตามและประเมินผล จำนวน 5 รายการ ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเข้าร่วมวางแผนการประชุมสร้างความตระหนักในเรื่องการสร้างสามัคคี ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งได้รับการพัฒนาตามสภาพปัญหา ตรงความต้องการของชุมชนกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ

รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู 2) สถานศึกษาร่วมกับผู้แทนชุมชนในการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ในการจัดการแข่งขันกีฬาในชุมชนเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีชุมชน 3) สถานศึกษามอบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติผู้แทนชุมชนที่ทำคุณประโยชน์ในดำเนินงานแนะแนว ให้กับสถานศึกษาอันมีผลทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและได้รับการพัฒนาตามสภาพปัญหา ตรง ความต้องการของชุมชน 4) สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับ ชุมชนที่ประสบความสำเร็จผ่านเว็บไซต์ของสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับทราบ 5) สถานศึกษา ร่วมกับชุมชนเสนอแนะข้อบกพร่องในด้านบริการติดตามและประเมินผลเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ ปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน โดยรายการที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการที่ 3) สถานศึกษามอบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติผู้แทนชุมชนที่ทำคุณประโยชน์ในดำเนินงานแนะแนว ให้กับสถานศึกษาอันมีผลทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและได้รับการพัฒนาตามสภาพปัญหา ตรง ความต้องการของชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความต้องการและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะ แนวตามความต้องการของชุมชนสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายในส่วนที่เป็น ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การอภิปรายผลการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะ แนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จาก ผลการวิจัยพบว่าความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 โดยรวมความต้องการอยู่ ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานแนะแนวเป็นบริการที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อ ช่วยเหลือนักเรียนในชุมชนให้มีการปรับตัว ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ รู้จักเข้าใจ ตนเองทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ สามารถตัดสินใจ เลือกลงแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจนั้น ช่วยให้พัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มที่ในทุกด้าน ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเชิด สุขภิรมย์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำ โรงเรียนกับการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาการดำเนินงาน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมและระดับความ ต้องการที่จะมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ในการแก้ปัญหาการดำเนินงาน

ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาราชบุรี คาดหวังได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทที่ต้องการมีส่วนร่วมปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ ด้านการให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเป็นบทบาทที่คาดหวังให้ร่วมปฏิบัติหรือต้องการร่วมปฏิบัติ รวมทั้งการปฏิบัติจริงน้อยกว่าทุกด้าน และเมื่อพิจารณาผลการศึกษาคือความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงที่สุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกนักเรียนและระดมทุน การศึกษาจากแหล่งทุนภายนอกโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพปัญหาภายหลังจากการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวจากรัฐบาล พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาความไม่เพียงพอของงบประมาณ และปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับ ทำให้คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจเกิดจากความจำกัดด้านงบประมาณการศึกษา การไม่สามารถกระจายโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพสู่กลุ่มคนด้อยโอกาสได้อย่างแท้จริง เพิ่มความเหลื่อมล้ำ ด้านคุณภาพการศึกษาระหว่างเขตเมืองกับชนบท และ ไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ (วรรัชภา บุญโชติรัตน์, 2554, เว็บบไซต์) อีกทั้งผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพรับจ้าง และเกษตรกร เป็นส่วนใหญ่ อัตราการเกิดของเด็กทารกมีค่อนข้างน้อยมากในแต่ละปี แต่อัตราการย้ายถิ่นฐานมีค่อนข้างสูง ด้วยเหตุนี้การระดมทุนจากแหล่งทุนภายนอกเพื่อช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญ สอดคล้องกับผลศึกษาของกิ่งแก้ว วานิชกุล (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนราชบพิธเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในด้านการสนับสนุน การระดมทรัพยากร ในรูปของทุนทรัพย์ เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ทางการศึกษา สำหรับการมีส่วนร่วมสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการร่วมเป็นวิทยากรให้กับ โรงเรียน เช่น การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนการจัดหาวิทยากรช่วยสอน เป็นวิทยากรด้วยตนเองรวมทั้งการร่วมสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ด้านที่พบปัญหาน้อยที่สุด คือ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งให้เห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลได้เป็นอย่างดีถึงแม้ว่าจะมีบุคลากรค่อนข้างจำกัด ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ได้ขอความร่วมมือจากชุมชนในการหาปราชญ์ชาวบ้านและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในชุมชนมาช่วยให้ความรู้แก่ผู้เรียนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการกรรมการเรียนการสอน

1.2 ด้านบริการสารสนเทศ ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ต้องการที่จะได้รับความรู้และสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการบริการสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนมีโอกาสได้เสนอแนวคิด นโยบาย การดำเนินงานและแนวได้ตรงตามความต้องการ ได้รับความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานและแนว ทำให้เกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านบริการให้คำปรึกษา ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เข้าใจตนเองและปรับตัวอยู่กับสภาพแวดล้อมได้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันปัญหาของนักเรียน คือความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบไม่ผ่าน การเลือกอาชีพที่ดี สภาพจิตใจอ่อนไหวต่อปัญหาทุกชนิด จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือจากทุกฝ่ายทั้งจากโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีพลังใจในการต่อสู้กับปัญหาที่กำลังเปลี่ยนแปลงของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ มูชาโด (Muchado, 2003, p.2800-A) ได้ศึกษาการสำรวจความต้องการการบริการและแนวใน โรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในบอสวานา วิจัยเชิงคุณภาพถูกนำมาใช้เพื่อหาความต้องการในการแนะแนวในโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลอาศัยวิธีการสัมภาษณ์ กลุ่มสนทนา การสังเกต และการบันทึกเทป คำตอบของกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลให้ข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการให้คำปรึกษา และการแนะแนวในโรงเรียน

1.4 ด้านบริการติดตามและประเมินผล ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการสร้างความสามัคคี ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งได้รับการพัฒนาตามสภาพปัญหา ตรงความต้องการของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหากชุมชนได้มีส่วนร่วมในการลงทุนและเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานและแนวแล้ว จะทำให้เขาเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดความรักและห่วงใยในกิจกรรมหรือโครงการที่เขาได้เป็นผู้ร่วมปฏิบัติ เป็นประโยชน์ในการเข้ามาช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่มีปัญหารายบุคคล พร้อมทั้งมีส่วนช่วยพัฒนาส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนที่ปกติ เป็นการร่วมผลิตทรัพยากรบุคคลให้ตรงกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

1.5 ด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ในภาพรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความต้องการสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนได้ตรงกับความต้องการของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนต้องอาศัยข้อมูลที่

ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ซึ่งผู้ที่จะใกล้ชิดหรือสามารถพบเห็นนักเรียนหลังจากเวลาเลิกเรียน และในเวลาของผู้ปกครองต้องออกไปประกอบอาชีพ นั่นก็คือบุคคลซึ่งอยู่ในชุมชนเดียวกันกับนักเรียน สอดคล้องกับวิวรรณ สารกิจปรีชา (2554, หน้า 79) กล่าวว่า iva การร่วมมือกับชุมชนเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียน มีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของนักเรียน ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่น และหาแนวทางที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ ทรัพยากร และร่วมกันพัฒนาการศึกษาอย่างเปิดกว้างบนพื้นฐานของการบริหารอย่างมีส่วนร่วม โดยที่ทุกฝ่ายร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

2. จากผลการวิจัยพบว่า แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ในการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน 30 รายการ ได้แก่ ด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ด้านบริการสนเทศ ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านบริการติดตามและประเมินผล สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการศึกษา และรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 7 รายการปฏิบัติ โดยรายการปฏิบัติที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการปฏิบัติที่ 2) สถานศึกษาเชิญผู้แทนชุมชนประชุมกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลนักเรียนพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียน ร่วมกับผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานแนะแนวด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลข้อมูลรายบุคคล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลโดยตรง ซึ่งเป็นผลประโยชน์ที่บุตรหลานในชุมชนจะได้รับการช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ดังนั้นการเชิญผู้แทนชุมชนประชุมกำหนดรายละเอียดต่างๆ จึงมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเพราะผู้แทนชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมรับผิดชอบในผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา ชมดี (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในแบบต่างๆ คือ การร่วมประชุม การร่วมออกแรง การร่วมเป็นผู้ชักชวน และการร่วมเป็นผู้ริเริ่ม โดยการมีส่วนร่วมในการประชุมมากที่สุดรองลงมาคือการร่วมออกแรง และร่วมเป็นผู้ชักชวน เรียงมาเป็นลำดับ

2.2 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการสนเทศ ประกอบด้วย 6 รายการปฏิบัติ โดยรายการปฏิบัติที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการปฏิบัติที่ 2) สถานศึกษาเชิญผู้แทนชุมชนเข้าประชุมกำหนดรายละเอียดการแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการบริการสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การดำเนินงานแนะแนวเป็นงานที่ป้องกัน ส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนทุกๆด้าน เป็นงานที่เกิดขึ้นได้ทุกขณะ ตามสภาพความต้องการและปัญหาของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น ที่มีบทบาทต่อการแนะแนว สถานศึกษาควรจัดประชุมกำหนดรายละเอียดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการบริการสารสนเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการแนะแนว รวมทั้งมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเดเนียล และเรย์นา (Danial & Rayna, 1996, pp.142-143) ที่พบว่า การที่ชุมชนจะเข้ามา มีบทบาทในการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจกับสถานศึกษาในทันทีทันใดนั้นอาจเป็นไปได้เพราะแนวคิดและความสัมพันธ์ที่มีต่อสถานศึกษา อาจยังมีความแปลกแยก ห่างเหิน และไม่สามารถกำหนดบทบาทตนเองที่เหมาะสมได้ในทันที จึงควรสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมก่อน ซึ่งการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับทุกฝ่าย

2.3 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการให้คำปรึกษา ประกอบด้วย 5 รายการปฏิบัติ โดยรายการปฏิบัติที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการที่ 1) สถานศึกษาแต่งตั้งผู้แทนชุมชนวางแผนในการประชุมสร้างความตระหนักในการช่วยเหลือและพัฒนาบุตรหลานในชุมชนกับผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานแนะแนวให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากการกำหนดภารกิจของงานให้สนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดโครงสร้างองค์กร และบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน การจัดการด้านบุคลากร นับว่ามีส่วนสำคัญยิ่ง เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือ และระดมความคิดเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานแนะแนวนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของเอปสไตน์ และคณะ (Epstein, et al., 1997, p.81) ที่กล่าวว่า การใช้ทรัพยากรในชุมชนให้คุ้มค่า และเกิดผลประโยชน์สูงสุด เป็นสิ่งที่หลายฝ่ายมองเห็นความสำคัญและการร่วมมือกับชุมชน เป็นการเชื่อมโยงชุมชนให้มาช่วยเหลือสถานศึกษา นักเรียน และครอบครัวหรือการเชื่อมโยงสถานศึกษาให้มาช่วยเหลือชุมชน

2.4 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ประกอบด้วย 7 รายการปฏิบัติ โดยรายการปฏิบัติที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการที่ 2) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้แทนชุมชนที่มีความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมประชุมกำหนดรายละเอียดในการคัดเลือกนักเรียนและระดมทุน การศึกษาจากแหล่งทุนภายนอก

โรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดีร่วมกับผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรักษาการ ผู้อำนวยการ โรงเรียนและคณะครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาด้าน บริการจัดวางตัวบุคคลในการคัดเลือกนักเรียนและระดมทุน การศึกษาจากแหล่งทุนภายนอก โรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดี ที่ผ่านมานั้น ชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วน ร่วมกับสถานศึกษาน้อย กระบวนการเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ได้รับบริการอาจยังไม่เพียงพอและ ไม่ตรงกับความมุ่งหวังของชุมชนที่จะช่วยเหลือนักเรียน งานแนะแนวเป็นงานที่เกี่ยวกับชีวิตของ นักเรียน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นการทำงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพจึงต้องมีการวางแผน ไว้ล่วงหน้า พร้อมทั้งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ สมิทส์ และคณะ (Smith, et al., 1983, Abstract) ได้ศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้การ ดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประสบผลสำเร็จ พบว่ามีปัจจัยสำคัญที่ทำให้การ ดำเนินงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนประสบผลสำเร็จ พบว่ามีปัจจัยสำคัญเบื้องต้นอยู่ 2 ประการ คือ มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา และมีการวางแผนที่ดี การ จัดหาผู้ประสานงานกิจกรรมเป็นการเตรียมการเพื่อที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม จำเป็นที่ จะต้องมีการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย เตรียมแหล่งทรัพยากรที่ ใช้ในการดำเนินกิจกรรม โดยสถานศึกษาต้องประเมินความต้องการ และความสนใจในการเข้าร่วม กิจกรรมของทั้งชุมชน ครูและผู้บริหาร รวมทั้งทรัพยากรที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

2.5 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชน ด้านบริการติดตาม และประเมินผล ประกอบด้วย 5 รายการปฏิบัติ โดยรายการปฏิบัติที่มีความเหมาะสมและความ เป็นไปได้มากที่สุดคือ รายการที่ 3) สถานศึกษามอบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชูเกียรติผู้แทนชุมชนที่ทำ คุณประโยชน์ในด้านงานแนะแนวให้กับสถานศึกษาอันมีผลทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและได้รับ การพัฒนาตามสภาพปัญหา ตรงความต้องการของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานแนะ แนวเป็นการกิจที่ทุกคนต้องร่วมกันปฏิบัติตามหน้าที่ของตน ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนการดำเนินงานและสรุปผล นอกจากนี้ควรให้การสนับสนุน ยกย่อง ชมเชย หรือประกาศ เกียรติคุณบุคลากรผู้ปฏิบัติงานดีเด่นหรือประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ หรือการ เสริมแรงให้ชุมชนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะแนว ตลอดจนสถานศึกษามีการ ส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรและชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานแนะแนวได้รับการศึกษา ฝึกอบรมดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและประสบการณ์ด้านจิตวิทยาการแนะแนว เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พวงสมจิตร (2554, หน้า 266-273) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมี ส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานครผลการศึกษาโดย

สรุปพบว่า กลุ่มบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากที่สุดคือกลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชน แต่เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อยพบว่ากลุ่มกรรมการศึกษาเป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากที่สุด กรณีที่โรงเรียนตั้งอยู่ในวัด วัดและพระสงฆ์เป็นกลุ่มที่มีส่วนร่วมกับโรงเรียนแต่ถ้าหากวัดและโรงเรียนมีความบาดหมางกัน มีส่วนทำให้วัดและโรงเรียนห่างเหินกัน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน โดยการบริจาคเงินและวัสดุสิ่งของให้กับโรงเรียนมากที่สุด โดยเฉพาะการร่วมบริจาคในช่วงที่โรงเรียนมีกิจกรรมสำคัญ แต่การมีส่วนร่วมโดยการบริจาคจะได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างมากเมื่อโรงเรียนเป็นฝ่ายเข้าไปขอความร่วมมือจากชุมชน วิธีการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนพบว่า การมีส่วนร่วมโดยความสมัครใจ เป็นการมีส่วนร่วมที่ไม่ได้เกิดมาจากความคิดริเริ่มของผู้เข้ามามีส่วนร่วม แต่เกิดจากการชักจูงจากผู้อื่น ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจดี ส่งเสริมให้โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชนมาก และการมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีการอุตสาหกรรมเป็นแกนหลักช่วยให้ชุมชนมีความพร้อมที่จะสนับสนุนทรัพยากรให้กับโรงเรียน คนในชุมชนมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นเจ้าของโรงเรียน คาดหวังให้โรงเรียนมีคุณภาพ การมีระบบเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง การมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นคนพื้นที่ มีความรู้ความสามารถ ให้เกียรติและให้กำลังใจคนเข้ามามีส่วนร่วม ครูในโรงเรียนมีความสมัครใจสมานสามัคคี มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน สนใจเด็กและเอาใจใส่ การสอนดีโรงเรียนสร้างระบบที่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การให้บริการต่างๆแก่ชุมชน และโรงเรียนสร้างความมั่นใจกับชุมชนว่าเด็กที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนจะได้รับความปลอดภัยหากโรงเรียนไม่มีการดำเนินการดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สิ่งเหล่านั้นจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

สถานศึกษาควรเชิญผู้แทนชุมชนเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการจัดทำเครื่องมือให้พร้อม และเป็นปัจจุบันในการวิเคราะห์หรือวินิจฉัยข้อมูลนักเรียน พร้อมทั้งร่วมกันวางแผนให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนนักเรียนในชุมชนให้ได้รับการพัฒนา

และแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ ร่วมกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ
 วิชาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู

2. ด้านบริการสนเทศ

สถานศึกษาควรเชิญผู้แทนชุมชนเข้าเป็นส่วนหนึ่งในผู้ให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการ
 ตัดสินใจของนักเรียน เช่น ข้อมูล เกี่ยวกับอาชีพ วัฒนธรรม ศิลธรรมจริยธรรม และสุขภาพ โดย
 นำเสนอในรูปแบบ การอภิปราย การบรรยาย การจัดหาเอกสารคู่มือ และการใช้สื่อวีดิทัศน์ เป็นต้น
 เพื่อให้ นักเรียนมีข้อมูลที่ทันสมัยในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมป้องกันความล้มเหลวได้มากขึ้น

3. ด้านบริการให้คำปรึกษา

สถานศึกษาควรแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเป็นภาคีเครือข่ายการแนะแนวให้มีส่วนร่วมในการ
 ดำเนินงานแนะแนวสร้างความตระหนัก ความเข้าใจกับบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ร่วม
 วางแผนการจัดกิจกรรม จัดบริการ จัดโครงการต่างๆที่จะช่วยเหลือ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการ
 ทั้งในด้านการเรียน ส่วนตัว สังคม และอาชีพให้แก่ นักเรียนร่วมกับ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ
 วิชาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู

4. ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้แทนชุมชนที่มีความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมประชุม
 กำหนดรายละเอียดในการคัดเลือกนักเรียนและระดมทุน การศึกษาจากแหล่งทุนภายนอกโรงเรียน
 เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน เรียนดี พร้อมกันนั้นจึงได้เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาให้ข้อมูล
 ในการคัดกรองนักเรียน ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อจัดลำดับให้ทุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียน
 ยากจนแก่นักเรียนร่วมกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือวิชาการผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครู

5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล

ผู้บริหารสถานศึกษาเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่ายการแนะแนวที่
 ได้รับการแต่งตั้งมาเป็นเกียรติในงานชุมนุมศิษย์เก่าของโรงเรียน มีการมอบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชู
 เกียรติผู้แทนชุมชนที่ทำคุณประโยชน์ในดำเนินงานแนะแนวให้กับสถานศึกษา และร่วมกัน
 ประเมินผลการดำเนินงานในการสรุปผลการปฏิบัติงาน โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีของ
 สถานศึกษา พร้อมลงความเห็นว่าจะปรับปรุงกิจกรรมในโครงการแนะแนวของสถานศึกษา
 ต่อไป อันมีผลทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและได้รับการพัฒนาตามสภาพปัญหา ตรงความต้องการ
 ของชุมชน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามความต้องการของชุมชนสำหรับ
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยใช้การ

วิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยและพัฒนาที่ทำให้ได้แนวทางที่ครอบคลุมละเอียด ลึก และผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาได้

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมหรือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2